

Remissvar

Datum
2026-06-03

Ert datum
2026-04-14

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

Dnr
2026-00599

Er beteckning
Fö2026/00487

Handläggare
Malin Hellström-Carlsson

Försvarsexportinitiativ – för gemensam säkerhet (SOU 2026:16)

Statskontoret kommenterar i detta remissvar de förslag som

- har betydelse ur ett förvaltnings- och styrningsperspektiv
- knyter an till Statskontorets uppgift att främja arbetet för en god förvaltningskultur och arbetet mot korruption i staten.

Sammanfattning

Statskontoret

1. tillstyrker förslaget om en ny förordning om exportverksamhet på försvarsområdet (6.2.1)
2. tillstyrker förslaget om ny avgiftsmodell, men bedömer att utformningen av förslaget om avgiftsbemyndigande i den föreslagna förordningen behöver förtydligas (6.2.1)
3. saknar en analys och förslag på åtgärder när det kommer till potentiella intressekonflikter mellan upphandling och främjande, och föreslår att regeringen lägger till en paragraf om antikorrupsionsarbete i den föreslagna förordningen (6.2 och 6.3)
4. instämmer i utredningens bedömning att det är viktigt att statliga aktörer kontinuerligt utbildar sig om tjänstemannarollen, men det bör kombineras med återkommande samtal och rutiner (6.5.2)
5. tillstyrker förslaget om att förtydliga SEK:s och EKN:s uppdrag om exportfinansiering vid statlig försvarsexport (6.6)
6. tillstyrker förslaget om att FMV, SEK och EKN ser över formerna för sitt gemensamma antikorrupsionsarbete (avsnitt 6.6.2)
7. saknar en tydligare analys av kostnaderna för och finansieringen av de utökade uppgifterna för försvarsmyndigheterna (7.3)
8. saknar en tydligare analys av finansieringen av förslaget om ny avgiftsmodell (7.3).

Statskontoret tillstyrker att regleringen av exportverksamhet på försvarsområdet samlas i en förordning (6.2.1)

Statskontoret tillstyrker förslaget om att regeringen inför en ny förordning om exportverksamhet på försvarsområdet. Utredningen visar att de nuvarande problemen i stor utsträckning handlar om otydlighet i roller, uppgifter och ansvar mellan myndigheterna. Vi bedömer att en särskild förordning kan bidra till bättre

samordning, ökad transparens och ett effektivare arbete. Statskontoret ser också positivt på att flera av de mer konkreta förslagen syftar till att tydliggöra redan pågående arbete.

Statskontoret tillstyrker tydligare kriterier för avgiftsuttag (6.2.1)

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag om ny avgiftsmodell, och att avgiftsuttaget regleras i den föreslagna förordningen. Men vi bedömer att bemyndigandet behöver förtydligas. Det är inte tydligt för Statskontoret hur uppdragsverksamheten är avgränsad mot den anslagsfinansierade exportstödverksamheten givet bestämmelsernas utformning i den föreslagna förordningens 21–23 §§. Statskontoret bedömer att utformningen av avgiftsbemyndigande i förordningen bör förtydligas så att det framgår vad som utgör uppdragsverksamhet som ska avgiftsfinansieras.

Statskontoret saknar en analys av potentiella intressekonflikter mellan upphandling och främjande (6.2 och 6.3)

Statskontoret konstaterar att utredningen inte analyserar integritetsproblematiken, det vill säga den potentiella intressekonflikt som uppstår när FMV både ansvarar för upphandling och exportstöd gentemot samma företag. Den frågan har tidigare uppmärksammats av såväl regeringen som Statskontoret.¹

Utredningens förslag innebär att FMV:s ansvar för exportstöd blir tydligare och att myndigheten får en starkare ställning på området. Statskontoret instämmer i att det är positivt för transparensen. Samtidigt kvarstår integritetsproblematiken. Det är viktigt att regeringen och myndigheterna är medvetna om detta och aktivt arbetar för att förebygga och hantera eventuella intressekonflikter.

Statskontoret instämmer i utredningens bedömning att det inte är ändamålsenligt att återinrätta Förvarsexportmyndigheten, då det sannolikt skulle fördröja och fördyra arbetet i det rådande säkerhetsläget. Men det är viktigt att regeringen och myndigheterna vidtar andra typer av åtgärder för att hantera risken för intressekonflikter.

En sådan åtgärd är att lägga till antikorrupsionsarbetet som en tydlig del av myndigheternas arbete med försvarsexporten. Vi rekommenderar därför att regeringen lägger till en paragraf om antikorrupsionsarbete i slutet av den föreslagna förordningen om exportverksamhet på försvarsområdet, förslagsvis innan bestämmelsen om överklagande (24 §).

Paragrafen bör handla om att myndigheterna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att de hanterar risker för korruption effektivt, och att de årligen återrappporterar till regeringen om hur de bedriver arbetet. En kontinuerlig

¹ Prop. 2008/09:140. [Ett användbart försvar](#); s. 95 och 96 och Statskontoret (2014:30). [Tydligare roller och ökad transparens – en uppföljning av Förvarsexportmyndigheten](#), s. 22, 62 och 86.

uppföljning och redovisning kan fungera som en kontrollmekanism och stärka allmänhetens förtroende för verksamheten.

Statskontoret tillstyrker att myndigheterna ska stärka kunskaperna om tjänstemannarollen (6.5.2)

Statskontoret instämmer i utredningens bedömning att det är viktigt att statliga aktörer kontinuerligt utbildar sin personal i frågor som handlar om tjänstemannarollen. En god förvaltningskultur är t.ex. central för ett välfungerande arbete mot korruption och andra oegentligheter. Vi vill framhålla att myndigheterna i det arbetet kan ta stöd av Statskontoret, t.ex. genom att nyttja våra utbildningar och stödmaterial om god förvaltningskultur.

För att arbetet ska få önskvärd effekt är det viktigt att myndigheterna kombinerar utbildningarna med återkommande och verksamhetsanpassade samtal om samma frågor, och tydliga rutiner inom organisationen.

Statskontoret tillstyrker förtydligandet av SEK:s och EKN:s uppgifter (6.6)

Statskontoret tillstyrker förslaget om att förtydliga att SEK:s och EKN:s uppgifter omfattar exportfinansiering vid statlig försvarsexport.

Statskontoret tillstyrker förslaget att se över antikorrupsionsarbetet i samband med stärkt modell för exportfinansiering (6.6.2)

Statskontoret tillstyrker förslaget om att FMV, SEK och EKN ser över formerna för hur de kan säkerställa att affärer är fria från korruption och andra oegentligheter när exportören är en statlig myndighet. Det är positivt att utredningen belyser vikten av antikorrupsionsarbete i relation till det övergripande förslaget om finansieringslösningar.

Statskontoret konstaterar att analysen av de ekonomiska konsekvenserna är bristfällig (7.3)

Statskontoret konstaterar att utredningen inte innehåller en tillräckligt omfattande analys av kostnadsbehoven och möjliga finansieringslösningar för de utökade uppgifterna. Detta gäller framför allt för försvarsmyndigheterna. Det finns en risk för att den föreslagna förordningen inte får avsedd effekt om myndigheterna inte tillförs tillräckliga resurser.

Otillräckliga resurser till de nya åtagandena kan också innebära att annat viktigt arbete inom försvarsområdet då får stå tillbaka – något som utredningen själv uppmärksammar. Utredningen bedömer att risken kan motverkas genom tydlig styrning och att befintliga resurser vid varje tillfälle används på det sätt som samlat ger bästa utfall. Statskontoret delar den bedömningen, men konstaterar att det kan vara otillräckligt, beroende på hur stora de nya utökade åtagandena ska vara för försvarsmyndigheterna.

Statskontoret konstaterar att de minskade avgiftsintäkterna behöver finansieras (7.3)

Statskontoret anser att utredningen inte innehåller en tillräcklig analys av de ekonomiska konsekvenserna av förslaget om ny avgiftsmodell. Förslaget innebär bl.a. att den ansökningsavgift som tas ut i dag ska tas bort. Det framgår av betänkandet att detta kommer innebära en viss minskning av intäkter. Men utredningen redovisar inte för vilken myndighet som intäkterna minskar eller hur stor minskningen blir.

Statskontoret vill påpeka att förslaget innebär att myndigheterna kommer fortsätta att pröva ansökningar i minst lika stor omfattning som tidigare. Det innebär att kostnaderna som uppstår i samband med ansökningarna kommer att finnas kvar. I det fall en ansökan godkänns kommer kostnaderna för prövningen ingå i underlaget för den avgift som tas ut inom ramen för uppdragsverksamheten. Men när en ansökan avslås kommer ingen avgift att tas ut. Därmed kommer den myndighet som handlagt ansökan behöva finansiera de kostnader som uppstått med anslagsmedel. En förutsättning för förslaget är därför att den myndighet som ansvarar för prövningen tillförs anslagsmedel, vilket inte framgår i betänkandet.

I detta ärende har avdelningschef Peter Kvist beslutat. Utredare Malin Hellström-Carlsson har varit föredragande. I beredningen har också enhetschef Erik Nyberg och utredare Thea Palm deltagit.

Datum: 2026-06-03

.....
Beslutande
Peter Kvist
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Malin Hellström-Carlsson
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.